

ВЗАЄМОДІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ З ВІЙСЬКОВИМИ АДМІНІСТРАЦІЯМИ: АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ

Артем Валерійович НОВІКОВ,

*аспірант Харківського національного
університету внутрішніх справ*

Сучасні виклики, зокрема повномасштабна війна, що триває в Україні, потребують високої ефективності державного управління та координації між різними органами влади. В умовах воєнного стану взаємодія Національної поліції України (далі — НПУ) із військовими адміністраціями (далі — ВА) набуває особливої важливості. Ця взаємодія спрямована на забезпечення правопорядку, громадської безпеки, а також на оперативне реагування на загрози. Відповідність такої співпраці нормам адміністративного права потребує ретельного аналізу.

Взаємодія Національної поліції України з військовими адміністраціями базується на чітких правових засадах, що визначають діяльність кожного з цих органів. Основним нормативно-правовим підґрунтям для такої співпраці є Конституція України, яка гарантує права і свободи громадян навіть в умовах воєнного стану, Закон України "Про Національну поліцію", що регламентує завдання поліції у сфері громадської безпеки, та Закон України "Про правовий режим воєнного стану", який визначає функції та компетенції військових адміністрацій. Крім того, правові основи взаємодії уточнюються численними підзаконними актами, спрямованими на регулювання специфіки функціонування органів влади в кризових умовах. Створення військових адміністрацій має на меті забезпечення оборони держави, підтримання правопорядку та організацію життєдіяльності у регіонах, де діють обмеження прав і свобод громадян. Ці завдання тісно пов'язані з функціями Національної поліції, яка виконує роль гаранта громадської безпеки та правопорядку[1]. Співпраця між цими органами спрямована на вирішення конкретних завдань, таких як охорона об'єктів критичної інфраструктури, забезпечення громадського порядку в умовах обмежень комендантської години, а також участь у спільних заходах із запобігання надзвичайним ситуаціям. Під час воєнного стану поліція підпорядковується військовим адміністраціям у питаннях, що стосуються національної безпеки та оборони. Це включає координацію дій для підтримання правопорядку, участь у забезпеченні громадської безпеки в умовах криз, а також виконання інших завдань, що мають стратегічне значення. Разом з тим, поліція зберігає функціональну незалежність у питаннях захисту прав і свобод громадян, що забезпечує збереження балансу між військовим управлінням та цивільним правовим порядком. Такий підхід дозволяє уникнути конфлікту компетенцій та забезпечує ефективну роботу обох інституцій в умовах підвищених ризиків.

На нашу думку, правове підґрунтя взаємодії Національної поліції України з військовими адміністраціями забезпечує законність, чіткість розпо-

ділу повноважень і ефективність виконання поставлених завдань у кризових умовах.

Практична взаємодія Національної поліції України з військовими адміністраціями визначається необхідністю оперативного реагування на виклики, що виникають в умовах воєнного стану[2]. Ця співпраця відзначається динамічністю та адаптивністю до конкретних загроз безпеці, що охоплюють широкий спектр завдань. Одним із ключових елементів взаємодії є обмін інформацією. Це включає постійне оновлення даних щодо потенційних загроз, моніторинг переміщення осіб, транспортних засобів та аналіз ризиків, що виникають у зоні відповідальності. Такий обмін дозволяє своєчасно виявляти і нейтралізувати небезпеки, забезпечуючи громадську безпеку та стабільність. Іншим важливим аспектом є спільна участь у спеціальних заходах. Поліція та військові адміністрації тісно співпрацюють у питаннях організації та реалізації операцій із забезпечення правопорядку, евакуації населення із зон активних бойових дій, а також у боротьбі з диверсійно-розвідувальними групами. Спільні дії дозволяють ефективніше використовувати наявні ресурси і гарантувати безпеку громадян в екстремальних умовах. У надзвичайних ситуаціях, таких як обстріли, теракти або природні катаклізми, координована взаємодія обох структур забезпечує швидке реагування та організовану допомогу постраждалим. Попри прогрес у цих сферах, існують проблеми, які гальмують ефективність співпраці. Одна з основних — це недоліки в нормативно-правовій базі. Законодавчі акти не завжди чітко визначають межі повноважень обох інституцій, що може призводити до дублювання функцій або конфліктів у процесі прийняття рішень[3]. Також залишається актуальною проблема недостатнього матеріально-технічного забезпечення. У складних умовах війни ресурси часто є обмеженими, що впливає на можливість виконання завдань. Крім того, труднощі виникають і в організації комунікації, оскільки у певних ситуаціях швидкість та узгодженість дій є критично важливими, але іноді ускладнюються через технічні чи організаційні перешкоди.

Ми вважаємо, що для вирішення цих викликів необхідно провести комплексні заходи. Серед першочергових завдань — вдосконалення нормативно-правового регулювання, яке має забезпечити чітке розмежування функцій та сфер відповідальності. Важливим є також підвищення рівня технічної оснащеності поліції та військових адміністрацій, включно із забезпеченням сучасними засобами зв'язку та спеціальним обладнанням. Крім того, інтеграція цифрових технологій в обмін інформацією дозволить зробити цей процес швидшим і більш надійним. Здійснення цих кроків стане запорукою підвищення ефективності взаємодії та посилення безпеки в умовах воєнного стану.

Підсумовуючи вище викладене, можна стверджувати, що взаємодія Національної поліції України з військовими адміністраціями є невід'ємною складовою ефективного функціонування державного апарату в умовах воєнного стану. Така співпраця спрямована на підтримання правопорядку, забезпечення громадської безпеки та виконання завдань, пов'язаних із національною безпекою. Правове підґрунтя для цієї взаємодії створює необхідну нормативну базу, однак у практичній площині виникають певні ви-

клики, які потребують подальшого вдосконалення. Основними напрямками покращення є чітке розмежування повноважень між поліцією та адміністраціями, удосконалення комунікаційних механізмів і підвищення ресурсного забезпечення. Особливого значення набуває використання сучасних технологій для оперативного обміну інформацією та координації дій у кризових ситуаціях. Водночас збереження автономності Національної поліції у сфері забезпечення прав і свобод громадян сприяє дотриманню балансу між військовим управлінням та цивільним контролем. Ефективність взаємодії визначається не лише нормативною базою, але й здатністю до адаптації у швидко змінюваних умовах, що підкреслює важливість комплексного підходу до вирішення наявних проблем. Удосконалення цього напрямку сприятиме не лише забезпеченню безпеки в умовах воєнного стану, але й зміцненню системи державного управління загалом.

Список використаних джерел:

1. Власенко Д. А. Сутність та особливості воєнного стану як об'єкта адміністративно-правового регулювання. *Наше право*. 2022. № 3. С. 260-265. DOI: <https://doi.org/10.32782/NP.2022.3.39>.
2. Клочко А. М. Взаємодія Національної поліції із громадськістю та органами державної влади: міжнародний досвід. *Проблеми сучасної поліцейстики*. Харків. 2022. С. 49 - 51.
3. Комзюк А. В. Форми взаємодії національної поліції з громадськістю у сфері забезпечення публічної безпеки і порядку. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2020. № 3 (90). С. 132-143. DOI: <https://doi.org/10.32631/v.2020.3.14>.